

ЗІГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом ректора Зігмунд Фройд
Університет Україна
№05 від 10.05. 2023 р.

ПРОЦЕДУРА З РОЗРОБЛЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ В ЗІГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

Київ 2023

ЗМІСТ

1. Призначення і область застосування
2. Нормативні та довідкові посилання
3. Терміни, скорочення
4. Опис процедури. Послідовність розробки освітніх програм

1. ПРИЗНАЧЕННЯ І ОБЛАСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ

1. Процедура запроваджена на виконання вимог Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту», Постанови КМУ від 30 грудня 2015 року № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».

Ця процедура встановлює послідовність дій при розробленні освітніх програм в рамках освітнього процесу.

2. Процедура реалізується усіма випусковими кафедрами та співробітниками ЗФУУ для всіх форм навчального процесу підготовки бакалаврів, а також при здійсненні ліцензування освітньої діяльності та акредитації освітньої програми з спеціальності або спеціалізації.

3. Вимоги цієї документованої процедури поширюються на всі структурні підрозділи ЗФУУ (кафедри), які провадять освітню діяльність.

4. Відповідальним за підтримування процедури є начальник центру із забезпечення якості вищої освіти.

5. Відповідальними за виконання положень процедури є керівники структурних підрозділів ЗФУУ (кафедр), які провадять освітню діяльність.

6. Контроль за дотриманням процедури виконується шляхом проведення планових внутрішніх аудитів та, у разі виявлення невідповідної роботи, позачергових внутрішніх аудитів.

2. НОРМАТИВНІ ТА ДОВІДКОВІ ПОСИЛАННЯ

1. Закон України «Про вищу освіту».
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

2. Закон України «Про освіту».
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

3. Постанова КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1341: Про затвердження національної рамки кваліфікацій.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>

4. Постанова КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187: Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п>

5. Наказ МОН України № 1151 від 06.11.2015 р. «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого

постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>

6. Наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2016 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 р. № 1254)

«Про внесення змін до методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».
http://edu-mns.org.ua/img/news/8635/NakMON_1254_19.pdf

7. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

8. Таланова Ж.В. Підходи до розроблення галузевих рамок кваліфікацій в Європейському просторі вищої освіти.
http://212.111.196.8:8081/dlc/24_25102013/talanova.pdf

9. Таланова Ж.В. «Матеріали Національної команди експертів з реформування вищої освіти. Розроблення і модернізація освітніх програм на основі забезпечення якості у межах проектів Програми ЄС Еразмус+ і національного законодавства».
https://erasmusplus.org.ua/images/phocadownload/ErasmusPlus_QA_Febr2020_ZhannaTalanova.pdf

10. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (затверджено наказом МОН від 11 липня 2019 року № 977).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19>.

11. Методичні рекомендації для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми (затвержені рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти протокол від 29 серпня 2019 р. № 9). https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/09/Методичні-рекомендації_для-експертів.pdf

3. ТЕРМІНИ, ВИЗНАЧЕННЯ, СКОРОЧЕННЯ

1. Терміни, визначення

У цьому документі використовуються терміни та визначення згідно із Законом України «Про вищу освіту»:

Акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти;

Вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти;

Галузь знань – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти широка предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей;

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС;

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації;

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

Компетентність – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей;

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС;

Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність відповідно до ліцензійних умов провадження освітньої діяльності;

Освітня діяльність – діяльність закладів вищої освіти, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу;

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації;

Особа з особливими освітніми потребами – особа з інвалідністю, яка потребує додаткової підтримки для забезпечення здобуття вищої освіти;

Професія, для якої запроваджене додаткове регулювання – вид професійної діяльності, доступ до якого, крім наявності освіти відповідного рівня та спеціальності, визначається законом або міжнародним договором;

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів;

Рівні вищої освіти:

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування складних спеціалізованих задач у певній галузі професійної діяльності.

Другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування задач дослідницького та/або інноваційного характеру у певній галузі професійної діяльності.

Третій (освітньо-науковий) рівень передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності. Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою

теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Спеціалізація – складова спеціальності, що може визначатися закладом вищої освіти та передбачає одну або декілька профільних спеціалізованих освітніх програм вищої або післядипломної освіти;

Спеціальність – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників;

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності. Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти (наукових установ), результатів навчання за відповідними спеціальностями.

Студентоцентроване навчання – підхід до організації освітнього процесу, що передбачає:

- заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу;
- створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії;
- побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу;

Якість вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

У цьому документі використовуються терміни та визначення згідно із Ліцензійними умовами:

Група забезпечення спеціальності – група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, для яких заклад освіти є основним місцем роботи і які відповідають за виконання освітніх програм за спеціальністю на певних рівнях вищої та фахової передвищої освіти, післядипломної освіти для осіб з вищою освітою та осіб з освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами [2.4];

Примітка: Група забезпечення спеціальності складається/оновлюється на етапі провадження освітньої діяльності за спеціальністю та затверджується наказом ректора на початку кожного навчального року.

Група забезпечення спеціальності у кожному підрозділі закладу освіти, де здійснюється підготовка за спеціальністю, повинна складатися з науково- педагогічних або наукових працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і які не входять (входили) до жодної групи забезпечення такого або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі;

При цьому склад групи забезпечення повинен відповідати таким вимогам:

- частка тих, хто має науковий ступінь та/або вчене звання, встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність, і становить не менше 20 відсотків загальної кількості членів групи забезпечення для рівня молодшого бакалавра (до 1 вересня 2019 р. з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу категорію), 50 відсотків - бакалавра, 60 відсотків - магістра, доктора філософії;
- частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора, встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність і становить не менше 10 відсотків загальної кількості членів групи забезпечення для рівня бакалавра, 20 відсотків - магістра, 30 відсотків - доктора філософії/доктора мистецтва.

Кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм навчання з відповідної спеціальності (для дистанційної форми навчання не більше 60 здобувачів);

Кваліфікація відповідно до спеціальності – кваліфікація особи, підтверджена документом про освіту чи науковий ступінь із відповідної спеціальності або підтверджена науковою, науково-педагогічною, педагогічною чи іншою професійною діяльністю за відповідною спеціальністю за не менш як сімома видами чи результатами, переліченими в пункті 30 Ліцензійних умов [2.4];

Проектна група повинна складатися з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і не входять (входили) до жодної проектної групи такого або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі (крім проектної групи з цієї ж спеціальності в даному навчальному закладі);

Примітка: Проектна група складається з метою забезпечення започаткування освітньої діяльності за новою спеціальністю на етапі проходження ліцензування.

Керівником проектної групи призначається один з її членів, який має науковий ступінь і стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як десять років для освітньо-наукового ступеня доктора філософії і ступеня магістра та п'ять років для освітніх ступенів бакалавра і молодшого бакалавра (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти – з урахуванням стажу педагогічної роботи). Керівник проектної групи не може в поточному

навчальному році одночасно керувати іншими проектними групами, за винятком керівництва проектними групами за різними рівнями вищої освіти в межах однієї спеціальності в даному закладі вищої освіти.

Залежно від рівня освіти до складу проектної групи спеціальності встановлюються додаткові вимоги:

- для освітнього ступеня бакалавра у складі повинні бути не менш як три особи, які мають науковий ступінь та/або вчене звання;
- для освітнього ступеня магістра у складі повинні бути не менш як три особи, які мають науковий ступінь та вчене звання, з них один доктор наук та/або професор;

- для освітньо-наукового ступеня доктора філософії/доктора мистецтва у складі повинні бути не менш як три особи, які мають науковий ступінь та вчене звання, з них не менше двох докторів наук та/або професорів.

Кадрові вимоги щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої та післядипломної освіти для осіб з вищою освітою:

- Науково-педагогічні та наукові працівники, які здійснюють освітній процес, повинні мати стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов [2.4].

- Для другого (магістерського) рівня вищої освіти кадровий склад закладу освіти повинен включати з розрахунку на кожні десять здобувачів освітнього ступеня магістра одного викладача, який має кваліфікацію відповідно до спеціальності, науковий ступінь або вчене звання (див. визначення – Кваліфікація відповідно до спеціальності).

- Для третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня (доктор філософії/доктор мистецтва) кадровий склад закладу освіти повинен включати з розрахунку на кожних два здобувачі освітнього ступеня доктора філософії/ доктора мистецтва одного викладача, який має науковий ступінь та/або вчене звання, а також кваліфікацію відповідно до спеціальності, підтверджену науковою, науково-педагогічною, педагогічною чи іншою

професійною діяльністю за відповідною спеціальністю за не менш як сімома видами чи результатами, переліченими у пункті 30 Ліцензійних умов [2.4].

У цьому документі використовуються терміни та визначення згідно із методичними рекомендаціями щодо розроблення стандартів вищої освіти [2.6] та національної рамки кваліфікацій [2.4]:

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітньої програми;

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка;

Дескриптори Національної рамки кваліфікацій:

- відповідальність і автономія – здатність особи застосовувати знання та навички самостійно та відповідально;

- - знання – осмислена та засвоєна суб'єктом інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (знання фактів та уявлення) і теоретичні (концептуальні, методологічні);

- - комунікація – взаємодія осіб з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності;

- - уміння/навички – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання проблем. Уміння/навички поділяються на когнітивні (що включають логічне, інтуїтивне та творче мислення) і практичні (що включають ручну вправність, застосування практичних способів (методів), матеріалів, знарядь та інструментів).

Кваліфікація – визнана уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання). Кваліфікації за обсягом класифікуються на повні та часткові, за змістом – на освітні та професійні;

Кваліфікація вважається повною в разі здобуття особою повного переліку компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом. Кваліфікація вважається частковою в разі

здобуття особою частини компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом.

Кваліфікація вищої освіти – це визнана закладом вищої освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про вищу освіту сукупність встановлених стандартом вищої освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей).

Кваліфікація професійна – це визнана кваліфікаційним центром, суб'єктом освітньої діяльності (зокрема, закладом вищої освіти), іншим уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей

(результатів навчання), що дають змогу виконувати певний вид роботи або здійснювати професійну діяльність.

Кваліфікаційна робота — це форма атестації, що може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти та Національної рамки кваліфікацій;

Форми кваліфікаційної роботи включають (не обмежуючись зазначеним): дипломну роботу, дисертаційне дослідження, сукупність наукових статей, комбінацію різних форм вище зазначеного тощо.

Кваліфікаційний рівень – структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей, які є типовими для кваліфікацій даного рівня;

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, яка визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність;

Інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо результатів навчання та/або професійної діяльності.

Загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача вищої освіти в різних галузях та для його особистісного розвитку.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності – компетентності, актуальні для предметної області та важливі для успішної діяльності за певною спеціальністю.

Інші терміни вживаються у значенні, визначеному Законами України «Про ліцензування видів господарської діяльності», «Про освіту», «Про вищу освіту».

2. Позначення і скорочення

ЗК – загальні компетентності;

НРК – Національна рамка кваліфікацій;

ОК – освітній компонент;

ОНП – освітньо-наукова програма;

ОПП – освітньо-професійна програма;

ПРН – програмні результати навчання;
СВО – стандарт вищої освіти;
СК – спеціальні компетентності;

4. ОПИС ПРОЦЕДУРИ

1. Послідовність розроблення освітніх програм

Етап 1. Формування групи забезпечення спеціальності або проектної групи.

1. Група забезпечення спеціальності створюється / оновлюється на етапі провадження освітньої діяльності за спеціальністю та затверджується наказом ректора на початку кожного навчального року. Група забезпечення спеціальності у кожному підрозділі закладу освіти, де здійснюється підготовка за спеціальністю, повинна складатися з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і які не входять (входили) до жодної групи забезпечення такого або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі.

При цьому склад групи забезпечення повинен відповідати таким вимогам:

- частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора, встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність і становить не менше 10 відсотків загальної кількості членів групи забезпечення для рівня бакалавра.

Кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм навчання з відповідної спеціальності (для дистанційної форми навчання не більше 60 здобувачів).

В межах групи забезпечення відповідної спеціальності є розподіл за:

- освітніми програмами (спеціалізаціями);
- рівнями вищої освіти – першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим) із зазначенням гарантів за кожним рівнем відповідної освітньої програми.

Керівник групи забезпечення спеціальності обирається за найвищим рівнем.

2. Проектна група створюється з метою забезпечення започаткування освітньої діяльності за новою спеціальністю на етапі проходження ліцензування.

Проектна група складається з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і не входять (входили) до жодної проектної групи такого або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі (крім проектної групи з цієї ж спеціальності в даному навчальному закладі);

Керівником проектної групи призначається один з її членів, який має науковий ступінь і стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як десять років для освітньо-наукового ступеня доктора філософії і ступеня магістра та п'ять років для освітніх ступенів бакалавра і молодшого бакалавра (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти – з урахуванням стажу педагогічної роботи). Керівник проектної групи не може в поточному навчальному році одночасно керувати іншими проектними групами, за винятком керівництва проектними групами за різними рівнями вищої освіти в межах однієї спеціальності в даному закладі вищої освіти.

Залежно від рівня освіти до складу проектної групи спеціальності встановлюються додаткові вимоги:

- для освітнього ступеня бакалавра у складі повинні бути не менш як три особи, які мають науковий ступінь та/або вчене звання;

- для освітнього ступеня магістра у складі повинні бути не менш як три особи, які мають науковий ступінь та вчене звання, з них один доктор наук та/або професор; для освітньо-наукового ступеня доктора філософії/доктора мистецтва у складі повинні бути не менш як три особи, які мають науковий ступінь та вчене звання, з них не менше двох докторів наук та/або професорів.

Відповідальним за виконання етапу 1 є керівник структурного підрозділу (випускової кафедри).

Етап 2. Визначення потреби та потенціалу освітньої програми.

Визначення потреби та потенціалу освітньої програми – необхідності щодо модернізації/перегляду існуючої або створення нової освітньої програми відповідно до вимог і запитів ринку праці, особистості та суспільства. Для цього проводиться моніторинг ринку праці,

консультації з стейкхолдерами, тобто здобувачами вищої освіти, їх батьками, потенційними роботодавцями та іншими зацікавленими сторонами.

Результат проведеної роботи оформлюється у вигляді стислого звіту (аналіз вимог і запитів роботодавців, випускників освітніх програм відповідної спеціальності та професійних стандартів у випадку їх наявності).

Відповідальним за виконання етапу 2 є гарант освітньої програми або керівник проектної групи.

Етап 3. Визначення профілю програми та компетентностей.

На цьому етапі виконують такі дії:

Профіль програми

1. Визначають орієнтацію і вказують тип диплому та обсяг програми, загальну інформацію.

2. Формулюють ціль програми та характеристику програми. При визначенні цілі та предметної області керуються затвердженими стандартами вищої освіти. Крім того доцільним є ознайомлення з освітніми програмами провідних ЗВО України та світу з метою визначення сильних та слабких сторін програми, що розробляється та формування фокусу програми з урахуванням потреб регіону та контексту діяльності кафедри / інституту / ЗВО.

3. Придатність до працевлаштування та подальшого навчання. Визначають та описують потенційні галузі та сектори промисловості, де випускники можуть бути затребувані.

4. Професійна кваліфікація визначається відповідно до Національного класифікатору України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010", затверджений наказом Держспоживстандарту від 28.07.2010 р. № 327 зі змінами, затвердженими наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 10 серпня 2016 року № 1328.

Програмні компетентності

5. Визначають програмні загальні та спеціальні компетентності (обов'язкові) у відповідності до затвердженого стандарту вищої освіти з спеціальності, у разі його відсутності їх формулюють відповідно до визначених для відповідного освітнього рівня у Національній рамці кваліфікацій, розподіливши їх на загальні та спеціальні, що в найбільшій

мірі відповідають запропонованій програмі та визначають відмінність освітньої програми від інших.

При цьому необхідно враховувати що:

- Для першого (бакалаврського) рівня – мінімум 50 % обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (предметних, фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених відповідним Стандартом вищої освіти, за виключенням спеціальності 125

- Для другого (магістерського) рівня – мінімум 35 % обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (предметних, фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених відповідним СВО.

Рекомендують перелік додаткових компетентностей (для забезпечення вибірових освітніх компонентів), які може набути здобувач вищої освіти як майбутній фахівець в процесі підготовки за освітньою програмою на основі результатів аналізу (етап 2).

Відповідальним за виконання даної частини етапу 3 є гарант освітньої програми або керівник проектної групи.

6. Результат проведеної роботи оформлюється у вигляді переліку компетентностей для заповнення матриць. Відповідальним за виконання даної частини етапу 3 є гарант освітньої програми.

Етап 4. Визначення програмних результатів навчання.

Програмні результати навчання (у дескрипторах Національної рамки кваліфікацій) повинні підрозділятися на:

- знання (З);
- уміння/навички (У/Н);
- комунікація (К);
- відповідальність і автономія (ВА).

Результат проведеної роботи оформлюється у вигляді переліку програмних результатів навчання для заповнення матриць.

Відповідальним за виконання етапу 4 є гарант освітньої програми.

Етап 5. Визначення освітніх компонентів.

Формують перелік освітніх компонентів, що забезпечують досягнення запланованих програмних результатів навчання.

Під час формування переліку необхідно дотримуватись вимоги що кожен освітній компонент освітньої програми повинен мати кредитний вимір. Допускається встановлювати кредитний вимір кратним 1,5 (3,0; 4,5; 6,0; 7,5; 9; 10,5; 12 і т.п.). Кредитний вимір освітнього компоненту повинен відповідати реальному навчальному навантаженню здобувача вищої освіти [2.10]. Встановити освітнім компонентам освітньої програми кількість кредитів, за умови, що навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Примітка: 1 кредит ЄКТС відповідає 30 годинам загального навчального навантаження здобувача.

Група забезпечення спеціальності повинна «пов'язати» визначені компетентності та результати навчання з відповідними освітніми компонентами, тобто вирішити:

- у межах яких компонент будуть досягнуті програмні результати, спрямовані на формування певних компетентностей;
- яким має бути зміст освітнього компоненту;
- які освітні компоненти повинні бути обов'язковими (тобто «ядром» освітньої програми, що забезпечує нормативні результати навчання);
- які можна рекомендувати для вибору здобувачем для поглиблення рівня знань, умінь/навичок та ін. в професійній діяльності та розвитку особистості.

Обсяг вибірових освітніх компонентів повинен складати не менш ніж 25 % від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених програмою. Причому в межах передбаченого законодавством обсягу вибірових освітніх компонент – відсоток освітніх компонентів з інших рівнів та ОП може регламентуватися колегіальним рішенням робочої групи з розроблення ОП та затверджуватися рішенням кафедри.

Результат проведеної роботи оформлюється у вигляді переліку освітніх компонентів у відповідності до компетентностей та програмних результатів навчання для заповнення матриць.

Відповідальним за виконання етапу 5 є гарант освітньої програми.

Етап 6. Визначення форми атестації.

Визначити форми атестації здобувачів вищої освіти за освітньою програмою відповідно до стандарту вищої освіти (у разі наявності).

Слід враховувати, що згідно з [2.6] заклади вищої освіти при розробленні освітніх програм можуть встановлювати додаткові форми атестації, які відбивають потреби конкретних спеціалізацій.

Відповідальним за виконання етапу 6 є гарант освітньої програми.

Етап 7. Проведення аналізу відповідності структурного підрозділу із забезпечення освітньої діяльності при підготовці здобувачів вищої освіти за освітніми програмами.

Провести аналіз досягнення запланованих результатів навчання та їх оцінювання відповідно до: форм атестації, вимог кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу за відповідною спеціальністю у відповідності до ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів вищої освіти.

Відповідальними за виконання етапу 7 є гарант освітньої програми та завідувач випускової кафедри.

Етап 8. Складання матриць.

Скласти матриці співвідношення компетентностей до освітніх компонентів навчального плану та співвідношення результатів навчання до компетентностей та освітніх компонентів. Матриці нададуть можливість робочій групі виявити, які компетентності не охоплені повною мірою освітніми компонентами, які результати навчання дублюються в різних дисциплінах тощо, та на цій підставі сформулювати остаточний перелік і зміст освітніх компонентів освітньої програми (приклади матриць наведено у Додатку в розділі 5 Форми для заповнення освітньої програми, пп. 5.1., 5.2., 5.3).

Результат проведеної роботи оформлюється у вигляді матриць: компетентностей до освітніх компонент; співвідношення результатів навчання до компетентностей, співвідношення результатів навчання до освітніх компонент.

Відповідальним за виконання етапу 8 є гарант освітньої програми.

Етап 9. Перевірка призначених кредитів ЄКТС та формування структурно-логічної схеми.

Призначення кредитів ЄКТС повинно бути раціональним до обсягу навчального навантаження здобувача. Тобто необхідним і достатнім для досягнення результатів навчання, з урахуванням загального обсягу

освітньої програми у кредитах ЄКТС що дорівнює, як правило, 30 кредитам в семестр (для першого бакалаврського та другого магістерського рівнів), та обов'язкового забезпечення резерву – не менше 25 % від загального обсягу освітньої програми в кредитах ЄКТС на освітні компоненти вибіркової частини. Результат проведеної роботи оформлюється у вигляді переліку освітніх компонент та їх послідовності у структурно-логічній схемі.

Відповідальними за виконання етапу 9 є гарант освітньої програми та завідувач випускової кафедри.

Етап 10. Визначення системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти відповідно до вимог Закону «Про вищу освіту»:

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ЗФУУ складається з таких процедур і заходів, передбачених Законом України «Про вищу освіту»:

1. визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
2. здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
3. щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
4. забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково- педагогічних працівників;
5. забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
6. забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
7. забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
8. забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;

9. інших процедур і заходів.

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності Одеського національного політехнічного університету затверджено Вченою радою Одеського національного політехнічного університету, протокол від 29.10.2019 р. № 3 та введено в дію наказом ректора від 31.10.2019 р. № 54.

Етап 11. Визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання.

Обрання належних підходів і методів до викладання, навчання та оцінювання результатів по завершенні навчання за відповідним освітнім компонентом, здійснення розподілу часу між видами навчальної діяльності студента (лекціями, практичними, лабораторними, семінарськими заняттями, самостійною роботою тощо).

Повний опис стосовно методів навчання та викладання окремої навчальної дисципліни, форми поточного та підсумкового контролів, оцінювання здобувачів вищої освіти приводяться в робочій програмі навчальної дисципліни.

Відповідальним за виконання етапу 11 є гарант освітньої програми.

Етап 12. Складання навчального плану.

Здійснюється остаточне формування та оформлення робочою групою навчального плану у відповідності до освітньої програми, яка визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг у кредитах ЄКТС, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Відповідальними за виконання етапу 12 є гарант освітньої програми та завідувач випускової кафедри.

Етап 13. Узгодження та затвердження.

Узгоджується освітня програма, навчальний план з відповідними підрозділами університету і затверджується Вченою радою та вводиться в дію наказом ректора.

Відповідальними за виконання етапу 13 є гарант освітньої програми і завідувач випускової кафедри.